

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Tilsynsrapport

Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder

Modum kommune

Sammendrag av rapport

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Modum kommune. Temaet er kommunens behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket og gjennom dette bidra til å styrke barn og unges rettsstilling.

Med bakgrunn i dokumentasjonen vi har mottatt i dette tilsynet, har vi ikke funnet brudd på regelverket.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
1.1	Kort om Modum kommune	4
1.2	Tema for tilsynet.....	4
1.3	Om gjennomføringen av tilsynet.....	5
2	Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder	5
2.1	Opplyser barnehagemyndigheten saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon?.....	5
2.1.1	Rettslig krav.....	5
2.1.2	Observasjoner og vurderinger.....	5
2.1.3	Konklusjon.....	6
2.2	Vurderer barnehagemyndigheten om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere?	6
2.2.1	Rettslig krav.....	6
2.2.2	Observasjoner og vurderinger.....	6
2.2.3	Konklusjon.....	6
2.3	Vurderer barnehagemyndigheten de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for?	7
2.3.1	Rettslig krav.....	7
2.3.2	Observasjoner og vurderinger.....	7
2.3.3	Konklusjon.....	7
2.4	Fatter barnehagemyndigheten vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om?	7
2.4.1	Rettslig krav.....	7
2.4.2	Observasjoner og vurderinger.....	8
2.4.3	Konklusjon.....	8
2.5	Fatter barnehagemyndigheten vedtak med varighet på inntil ett år om gangen?	8
2.5.1	Rettslig krav.....	8
2.5.2	Observasjoner og vurderinger.....	8
2.5.3	Konklusjon.....	8
2.6	Fatter barnehagemyndigheten vedtak med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår?	8
2.6.1	Rettslig krav.....	8
2.6.2	Observasjoner og vurderinger.....	9
2.6.3	Konklusjon.....	9
3	Kommunen kan gi tilbakemelding på tilsynsrapporten	9
4	Dokumenter.....	10

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommuner som barnehagemyndighet,¹ der vi kontrollerer om barnehageloven med forskrifter blir oppfylt. Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, og vi skal derfor gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. Fordi vi behandler personopplysninger i tilsynet, gjelder også bestemmelsene i personopplysningsloven.^{2 3}

1.1 Kort om Modum kommune

Modum kommune ligger i Buskerud fylke og har ca. 14500 innbyggere. Kommunen har 14 barnehager, åtte kommunale og seks private.

Kommunen har organisert oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier.⁴ Barnehagemyndigheten har fått delegert oppgaven med å behandle søknader og fatte vedtak om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder.

Ved rapporteringstidspunkt i BASIL per 15.12.2025 hadde barnehagemyndigheten innvilget dispensasjoner fra utdanningskravet for pedagogisk leder, tilsvarende 3,65 årsverk i fire ulike barnehager.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for dette tilsynet er barnehagemyndighetens behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder.

Undertema i tilsynet er

- Om kommunen behandler søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder i samsvar med regelverket, jf. forskriften § 3 første og tredje ledd, jf. barnehageloven 25, og forvaltningsloven § 17 og barnehageloven § 3.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfylder kravene i regelverket knyttet til behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder, og slik bidra til økt rettssikkerhet for barn i barnehagen.

Tilsynet er en del av felles nasjonalt tilsyn 2026.⁵

¹ Jf. barnehageloven § 54, og kommuneloven kapittel 30

² Jf. barnehageloven § 54, jf. personvernforordningen art. 5 nr. 1 bokstav c, jf. personopplysningsloven § 1.

³ [Les mer om vår behandling av personopplysninger i tilsyn på Udirs nettside.](#)

⁴ Jf. barnehageloven § 11.

⁵ Jf. [Felles nasjonalt tilsyn med kommuner og privatskoler i 2026 | udir.no](#)

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren sendte den 05.02.2026 tilsynsbrev til kommunen. Vi har undersøkt kommunens behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder. For å kontrollere dette har vi sett på praksisen til kommunen.

Kommunen ble pålagt å svare på egenvurdering og levere dokumentasjon til oss. Vi har mottatt beskrivelser av egen praksis og dokumentasjon fra kommunen den 19.02.2026. Våre vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på opplysninger vi har fått fra denne informasjonen.

2 Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder

2.1 Opplyser barnehagemyndigheten saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon?

2.1.1 Rettslig krav

Barnehageloven stiller krav om utdanning for pedagogisk leder for å sikre at personalet har nødvendig kompetanse. Det er barnehageeieren som er ansvarlig for at barnehagen har en forsvarlig pedagogisk bemanning, og det er derfor barnehageeieren som kan søke om dispensasjon fra utdanningskravet.⁶ Det er barnehageeieren sitt ansvar å legge frem nødvendig dokumentasjon for å underbygge søknaden. En uttalelse fra styrer skal være vedlagt søknaden.

Barnehagemyndigheten er ansvarlig for å opplyse saken og må kontrollere at søknaden inneholder nødvendig informasjon.⁷ Dette kan blant annet være

- utlysningstekst
- utvidet søkerliste, eller tilsvarende informasjon om søkerne
- kvalifikasjoner til den som barnehageeieren søker dispensasjon for

2.1.2 Observasjoner og vurderinger

Både gjennom egenvurdering og mottatt dokumentasjon ser vi at barnehagemyndigheten opplyser saken ved å innhente og kontrollere utlysningstekst, søkerliste og vurdering av søkerne, opplysninger om barnegruppens sammensetting og behov, oversikt over barnehagens totale pedagogiske bemanning og samtlende kompetanse. I søknadene har styrerne gjort en vurdering av hvordan dispensasjon fra utdanningskravet påvirker det pedagogiske tilbudet. Barnehagemyndigheten har ved flere tilfeller tatt direkte kontakt med styrer hvis det er noe som er uklart i søknaden. Videre informerer barnehagemyndigheten i egenvurderingen om at dialog ofte er et ekstra virkemiddel uavhengig av hvordan søknad er fylt ut. I redegjørelsen står det også at i søknader der det ikke kommer tydelige nok fram, informasjon om den ansatte eller om barnegruppens behov, tar barnehagemyndigheten kontakt med eier.

På bakgrunn av mottatt dokumentasjon og opplysningene i egenvurderingen er det vår vurdering at barnehagemyndigheten opplyser saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet.

⁶ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

⁷ Jf. forvaltningsloven § 17.

2.1.3 Konklusjon

Barnehagemyndigheten opplyser saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon.

2.2 Vurderer barnehagemyndigheten om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere?

2.2.1 Rettslig krav

Barnehagemyndigheten må både vurdere om stillingen har vært offentlig utlyst, og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere.⁸ Begge kravene må være oppfylt. Utlysningsteksten, antall utlysninger, om utlysningen er offentlig tilgjengelig, tidspunktet for utlysningen og søknadsfristen er momenter av betydning i vurderingen. Stillingen må være lyst ut på en slik måte at det blir allment kjent at stillingen er ledig, slik at mulige kandidater får en oppfordring til å søke og til å melde sin interesse.

Barnehageeieren må kunne dokumentere å reelt ha vurdert søkerne. Barnehageeieren må kunne redegjøre for hvorfor en søker som oppfyller utdanningskravet, ikke er ansatt, for eksempel fordi personen ikke er personlig egnet, eller ikke kan levere politiattest uten anmerkninger som påvirker muligheten for ansettelse i barnehager.

2.2.2 Observasjoner og vurderinger

Som det kommer frem av egenrevisning, veileder og søknadsskjema, opplyser barnehagemyndigheten at barnehageeier informerer om søkere og utlysning i søknadene som sendes inn, og at dette er et krav for å sende inn søknad, slik at barnehagemyndigheten kan vurdere og etterspørre informasjon hvis nødvendig. Av dokumentasjonen ser vi at stillingene er jevnlig lyst ut offentlig.

Videre opplyser barnehagemyndigheten at de gjør en kontroll av om det faktisk har meldt seg kvalifiserte søkere ved å innhente utvidet søkerliste, opplysninger om hvilke søkere som oppfyller utdanningskravet og dokumentasjon på at barnehageeier/styrer har vurdert søkerne. I de tilfellene hvor det har vært kvalifiserte søkere, har disse enten trukket seg eller ikke møtt opp.

Vi vurderer at barnehagemyndighetens egenrevisning og mottatte søknader om dispensasjon sannsynliggjør at barnehagemyndigheten vurderer om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere.

2.2.3 Konklusjon

Barnehagemyndigheten vurderer om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere.

⁸ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

2.3 Vurderer barnehagemyndigheten de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for?

2.3.1 Rettslig krav

Barnehagemyndigheten må vurdere de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeieren søker dispensasjon for.⁹ Relevante momenter er hvilken utdanning og erfaring vedkommende har, og hvor lenge vedkommende har jobbet i barnehagen og med hvilke oppgaver. Barnehagemyndigheten må vurdere om de kan innvilge dispensasjon sett i lys av hovedregelen om at pedagogiske ledere skal være utdannet barnehagelærere, og at barnehagen fortsatt skal være en pedagogisk virksomhet. Hvis barnehagen ikke har tilstrekkelig pedagogisk bemanning, kan det innebære en økt risiko for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med rammeplanen. Barnehagemyndigheten må derfor vurdere om det er til barnas beste å innvilge dispensasjon.¹⁰

2.3.2 Observasjoner og vurderinger

I egenvurderingen opplyser barnehagemyndigheten at det blir gjort en vurdering av kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for, på bakgrunn av informasjon i søknaden. I egenvurderingen viser barnehagemyndigheten til at styrer også bør ha utført en ROS-analyse som legges ved, med tanke på krav til pedagogrollen. I redegjørelsen som vi har mottatt, står det at barnas beste alltid er hovedfokus i vurderinger som tas. Videre står det at barnehagemyndigheten vurderer om de personene det søkes dispensasjon for er i stand til å ha rollen som pedagog med det ansvar det er å ivareta barnas behov for utvikling og trygghet, om de samarbeider godt med foreldrene og tar ansvar i avdelingen i den perioden det gjelder, og om de vil gjøre dette med veiledning og støtte fra andre pedagoger i barnehagen.

Når det gjelder vurderingen om det er til barnas beste å innvilge dispensasjon, ser vi også dette i vedtakene. I alle eksempler er enten personen barnehagelærerstudent eller en person som har jobbet i barnehagen i mange år. Vi ser av dokumentasjonen at hvor lenge den ansatte har jobbet der, er en del av vurderingen til barnehagemyndigheten.

Vi finner det sannsynliggjort at barnehagemyndigheten vurderer de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for og om innvilgelse av dispensasjon er til barnas beste.

2.3.3 Konklusjon

Barnehagemyndigheten vurderer de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for.

2.4 Fatter barnehagemyndigheten vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om?

2.4.1 Rettslig krav

Vedtaket må inneholde informasjon om hvem dispensasjonen gjelder for, at den gjelder stillingen som pedagogisk leder, og i en bestemt barnehage.¹¹ Dispensasjonen er knyttet til den personen

⁹ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

¹⁰ Jf. barnehageloven § 3.

¹¹ Jf. forskriften § 3 tredje ledd, jf. barnehageloven § 25.

barnehageeier søker dispensasjon for, så lenge vedkommende har den konkrete stillingen i den konkrete barnehagen. Dette innebærer at dispensasjonen ikke vil være gjeldende hvis vedkommende bytter stilling, eller barnehage.

2.4.2 Observasjoner og vurderinger

Vi ser av vedtakene, hvor det blir innvilget dispensasjon fra utdanningskravet, at det kommer frem hvilken barnehage dispensasjonen gjelder, navn på den personen dispensasjonen gjelder for og hvilken konkret stilling dispensasjonen gjelder. Dette er i tråd med rutinene som barnehagemyndighetene har utarbeidet.

2.4.3 Konklusjon

Barnehagemyndigheten fatter vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om.

2.5 Fatter barnehagemyndigheten vedtak med varighet på inntil ett år om gangen?

2.5.1 Rettslig krav

Barnehagemyndigheten kan kun innvilge dispensasjoner med en varighet på inntil ett år om gangen.¹²

2.5.2 Observasjoner og vurderinger

I egenvurderingen, veileder, mal for vedtak og i mottatte vedtak er rutinen at dispensasjonen gis for maks et år om gangen. Vi vurderer dermed at barnehagemyndighetens vedtak er i tråd med barnehageloven.

2.5.3 Konklusjon

Barnehagemyndigheten fatter vedtak med varighet på inntil ett år om gangen.

2.6 Fatter barnehagemyndigheten vedtak med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår?

2.6.1 Rettslig krav

Barnehagemyndigheten kan stille vilkår for å påse at den som får dispensasjonen, kan utføre oppgavene i tråd med regelverket.¹³ Vedtaket kan kun inneholde rimelige og relevante vilkår ut fra kompetansen til vedkommende, og vilkår om hvordan barnehageeieren må sikre at vedkommende blir i stand til å fylle stillingen. Vilkårene skal bidra til å redusere risikoen for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med regelverket som følge av lavere pedagogisk bemanning. Barnehagemyndigheten må derfor vurdere hva som er til barnas beste.¹⁴

¹² Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

¹³ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

¹⁴ Jf. barnehageloven § 3.

2.6.2 Observasjoner og vurderinger

Vi ser at i veilederen stilles det krav til at personen på dispensasjon mottar veiledning fra pedagog, og at det foreligger en plan og referater fra veiledningen. Dette ser vi er en del av malen til vedtakene, og i mottatte vedtak.

I egenvurderingen viser barnehagemyndigheten til at punkter som veiledningsmøter mellom den på dispensasjon og pedagog i barnehagen og ROS-analyse av at hva som skjer hvis barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med regelverket som følge av lavere pedagogisk bemanning, er ønsket utført med på tanke på rollen som pedagog i barnehagen.

Vi ser også at barnehagemyndigheten vurderer hva som er til barnas beste, siden mottatte vedtak og redegjørelsen viser at barnas beste er en del av vurderingene som tas knyttet til dispensasjon.

Det vår vurdering at mottatte vedtak og egenvurdering sannsynliggjør at barnehagemyndigheten stiller rimelige og relevante vilkår for å påse at den som får dispensasjonen, kan utføre oppgavene i tråd med regelverket. Videre finner vi det sannsynliggjort at barnehagemyndigheten vurderer om vilkårene er til barnas beste.

2.6.3 Konklusjon

Barnehagemyndigheten fatter vedtak med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår.

3 Kommunen kan gi tilbakemelding på tilsynsrapporten

Kommunen kan uttale seg om alt i rapporten, både vår beskrivelse av fakta, vår forståelse av loven, våre vurderinger og våre reaksjoner. Dersom kommunen mener rapporten inneholder feil, bør det begrunnes hvorfor.

Frist for tilbakemelding er 08.04.2026.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter.¹⁵

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Oslo, 18. mars 2026

Victoria Husvik
Tilsynsleder/seniorrådgiver

Sissel Endung Berger
Seniorrådgiver

¹⁵ Jf. forvaltningsloven § 18.

4 Dokumenter

Følgende dokumenter er lagt til grunn for tilsynet:

- Søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage Drolsum
- Stilling utlysning Lønneberget
- Søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage - 01.08.2025 - 23.12.2025 Lønneberget
- Søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage - 01.08.2025 - 31.12.2025 Lønneberget
- Lønneberget 1 Svar på søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage - 01.08.2025 - 31.12.2025
- Lønneberget 2 Svar på søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage - 01.08.2025 - 23.12.2025
- Søkerliste Lønneberget barnehage
- Svar på søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage Fure bhg
- Søkerliste 1 Lønneberget
- Veileder for barnehagene midlertidige dispensasjonssøknad utdanningskravet nov 25 og evaluert feb 26
- Rutine for bhg myndighet midlertidige dispensasjonssøknader – november 2025 og justert februar 2026
- Påminnelse gjelde dispensasjoner og begreper til kommunale barnehager
- Presentasjon med blant annet dispensasjon som tema på myndighetssamling 2024
- Vedtaksmal for midlertidig dispensasjon utdanningskravet ped.lederbarnehagelærer fra juni 2025
- Vedtaksmal styrer midlertidig dispensasjon utdanningskravet.pdf
- utlysning lønneberget 2
- Egenvurdering midlertidige dispensasjoner Modum kommune bhg myndighet februar 2026
- ROS Fure bhg dispensasjonssøknaden.
- Søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage Fure bhg
- Bekreftelse på søknad dispensasjon fra styreleder Drolsum
- Søknad 1 Drolsum
- Søknad 2 Drolsum
- Søknad 3 Drolsum
- Søknad CV 2.2 Drolsum
- Uttalelse fra SU. Drolsum Naturbarnehage 28.05.2025 2
- Utlysning og søkere til Fure barnehage
- Uttalelse SU. Drolsum Naturbarnehage
- Søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage Bøen
- Stillingsutlysning Bøen bhg
- Søkerliste Bøen bhg
- Uttalelse fra eierstyret i Bøen barnehage - Gjeldene dispensasjonssøknad høst 2025
- Første svar på søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage Bøen
- Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet til personale i barnehage endret versjon Bøen 2
- Svar på søknad om midlertidig dispensasjon fra krav til personale i barnehage (1) Drolsum
- Redegjørelse angående midlertidige dispensasjoner fra utdanningskravet til tilsyn

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Postboks 325, 1502 Moss | sfospost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/os

